

For de unge – og fedrelandet

Av Henning J. Mathiassen

Norge kan skryte på seg verdens lengstlevende frimerkemotiv og det er vi med rette stolte av. Men visste du at verdens lengstlevende frimerkeserie for velgjørenhet (med tilleggsverdi) kommer fra Sveits? Helt siden 1913 har sveitserne årlig gitt ut frimerker til begunstigelse av vanskeligstilte barn og ungdommer – nemlig «Pro juventute» serien. Og om ikke det er nok: De har jamen også gitt ut en frimerkeserie med fokus på feiring av fedrelandet – «Pro patria». Også dette en årlig foreteelse – den første kom i 1938.

For filatelistene var tilleggsverdi en uting da det dukket opp – også i Norge da f eks frimerket for Nordkapp kom i 1930 med tilleggsverdier. Men i Sveits så det ut til å bli akseptert – og støttet – da det gikk til en god sak. Og millioner på millioner av Pro Juventute og Pro Patria frimerker har blitt trykket år etter år og gitt penger til trengende – og fine frimerker til samlerne.

Det er spesielt frimerkene som kom på 50 og 60-tallet som må sies å være vellykkede med sine motiver, sin størrelse og flotte trykk. Det var trykkeriselskapet Courvoisier S.A. som hadde sin storhetsperiode da, og de leverte liknende produkter til Liechtenstein og andre land. Man kjenner godt igjen frimerkene fra Courvoisier.

Å samle Pro Juventute og Pro Patria har faktisk blitt billigere med årene, og du kan få Pro Juventute seriene fra 1950 til 1970 komplett for under tusenlappen om du kjøper lurt fra nettet. De eldre seriene koster litt mer – men er fortsatt billig i forhold til for 20 år siden. Brev og FDC er også billig for de nyeste utgavene, mens de eldste «koster skjorta».

Her er en liten veiviser for de enkelte periodene:

PRO JUVENTUTE

1913 – 1917 Hovedsakelig illustrert med bunadsillustrasjoner i lite format.

1918 – 1932 Hovedsaklig Kanton – og landesvåpenskjold: noen serier avviker fra dette.

1933 – 1942 Bunadsillustrasjoner – men i hver serie er det et til to frimerker som markerer jubileum for kjente sveitsere.

1943- 1949 Blomster med innsmett av kjente sveitsere.

1950 – 1957 Sommerfugler med innsmett av kjente sveitsere.

1958 – 1964 Blomster (kjente sveitsere).

1965 – 1967 Hjemlige villdyr

1968 – 1971 Hjemlige fugler

1972 – 1977 Planter/blomster

1978 – 2019 I denne perioden går man over til større frimerkeformat og motivene varierer.

PRO PATRIA

1938 – 1951 Varierende motiver med hovedsakelig bygninger på 40-tallet.

1952-1956 Landskapsbilder (laveste verdi i serien har andre motiver)

1957, 1963 Røde kors

1958 – 1961 Steiner og fossiler

1962, 1964 Mynter

1965 – 1975 Kirkebilder, kunst og håndverk, glassmalerier (større frimerkeformat fra 1969)

1976 – 1979 Sveitsiske slott

1980 – 2019 Diverse motiver

Selv om også Sveits i de siste tiårene har utgitt mer frimerker enn det markedet egentlig kan konsumere, så er det en ting som er sikkert: Det kommer ut 1 serie Pro Juventute og 1 serie Pro Patria hvert år. Det har ikke endret seg. Så disse seriene er både overkommelige og samleverdiige!